



## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Milana Lipovského a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Martina Piovartsyho na verejnom zasadnutí v Bratislave 9. novembra 2011 v trestnej veci obžalovaného **J. M. a spol. pre zločin prijímania úplatku spolupáchatelstvom** podľa § 20, § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., o odvolaní, ktoré podal prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu z 9. marca 2011, sp. zn. BB-4T 16/2009, takto

### r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. b/ Tr. por. napadnutý rozsudok Špecializovaného trestného súdu **sa z r u š u j e .**

Na základe § 322 ods. 3 Tr. por. obžalovaní J. M. a Ing. P. Z. podľa § 285 písm. b/ Tr. por.

### s a o s l o b o d z u j ú

spod obžaloby prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky zo 4. júna 2009, sp. zn. VII/1 Gv 25/07, pre skutok právne kvalifikovaný ako zločin prijímania úplatku spolupáchatelstvom podľa § 20, § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., ktorý mali spáchať v podstate tak, že

v presne nezistenom období začiatkom roku 2006 v B. na námestí S. v kaviarni W. ako poslanci miestneho zastupiteľstva mestskej časti B. žiadali od I. J. zálohu 2 000 000 Sk (66 387,84 €) ako úplatok za zariadenie odpredaja pozemku vo výmere 20 978 m<sup>2</sup> v katastrálnom území B. (parcelné číslo X., kataster nehnuteľností K., zapísaný tam na liste vlastníctva č. X., ktorého vlastníkom je hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava), ako aj za ich hlasovanie na zasadnutí miestneho zastupiteľstva o tejto záležitosti, ovplyvňovanie ďalších poslancov zastupiteľstva pri tomto hlasovaní a za ďalšie úkony technicko-administratívneho charakteru a ďalšie, potrebné na zmenu využiteľnosti tohto pozemku; dňa 7. marca 2007 v reštaurácii R., pri stretnutí s P. F. vystupujúcim ako zástupca firmy H., tohto žiadali za opätovné vybavenie predaja uvedeného pozemku a ovplyvnenie poslancov o úplatok 500 000 Sk (16 596,96 €), pričom následne 8. marca 2007 v B. v predajni potravín od P. F. prevzal časť z požadovaného úplatku v sume 300 000 Sk (9 958,18 €).

### **O d ô v o d n e n i e**

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica (rozsudok bol vyhlásený v sídle súdu v Pezinku), z 9. marca 2011, sp. zn. BB-4T 16/2009, obžalovaní J. M. a Ing. P. Z. podľa § 285 písm. a/ Tr. por. boli oslobodení spod obžaloby pre skutok právne kvalifikovaný ako zločin prijímania úplatku spolupáchateľstvom podľa § 20, § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák.; tento mali spáchať v podstate na tom skutkovom základe, ktorý je uvedený v enunuciáte tohto rozhodnutia.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal prokurátor odvolanie, ktorým sa domáhal zrušenia napadnutého rozsudku (§ 321 ods. 1 písm. b/ Tr. por.) a vrátenia veci Špecializovanému trestnému súdu na opätovné prerokovanie a rozhodnutie (§ 322 ods. 1 Tr. por.).

Odvolať namietal hodnotenie dôkazov súdom prvého stupňa najmä pokiaľ ide o jeho negatívne hodnotenie výpovedí svedkov J. a Š., resp. protestoval proti vyhodnoteniu znaleckých posudkov psychiatrov a psychológa týkajúcich sa uvedeného svedka.

Prokurátor ďalej namietal konštatovanie súdu prvého stupňa, že použitím agenta (P. F.) došlo k vstúpeniu štátnych orgánov do skutkového deja tým, že polícia bez známok

aktivity obžalovaných organizovala ďalšiu časť korupčného správania sa, resp. že také konanie sama vyvolala.

Obžalovaní (najmä prostredníctvom obhajcu obžalovaného Ing. P. Z.) vyhlásili, že napadnutý rozsudok je vecne i právne správny v celom rozsahu, a preto odvolanie prokurátora zhodne navrhli zamietnuť ako nedôvodné.

Najvyšší súd ako súd odvolací (§ 315 Tr. por.) nezistil dôvod na rozhodnutie podľa § 316 ods. 1 alebo ods. 3 Tr. por., a preto v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výroku rozsudku ako aj správnosť postupu konania, ktoré tomuto predchádzalo (prihliadajúc aj na možnosť dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.), pričom dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné zrušiť pre jeho chyby, najmä preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie (§ 321 ods. 1 písm. b/ Tr. por.).

Primárne je potrebné konštatovať, že vlastníkom predmetného pozemku (evidovaného ako orná pôda) bolo hlavné mesto Slovenskej republiky, ale na základe súhlasu jeho primátora o predaji pôdy rozhodovalo zastupiteľstvo miestnej časti B. (v jej katastri je pozemok), ktorá výťažok z predaja mala sama použiť. V rozhodovanej dobe členmi – poslancami miestneho zastupiteľstva boli aj obidvaja obžalovaní.

Z výpovedí svedka I. J., obidvoch obžalovaných a z ďalších dôkazov bolo preukázané, že svedok s obžalovanými sa stretávali v B. vo V., kde rokovali o predaji pozemku miestnou časťou B. I. J., resp. subjektom, ktoré údajne zastupoval, či pre nich celú transakciu len sprostredkoval.

Nebolo však dostatočne preukázané, že by obžalovaní žiadali od I. J. úplatok za vybavenie schválenia predaja pozemku, resp. zmeny jeho využiteľnosti. O úplatkoch vypovedal len svedok J., ktorý však v priebehu konania menil svoje výpovede, hlavne pri konfrontáciách s obžalovanými či svedkom JUDr. J. B..

Nespoľahlivosť tvrdení svedka J. je zrejmá aj z okolností týkajúcej sa spoločnej bezpečnostnej schránky, do ktorej mal svedok vkladať v hotovosti finančné prostriedky na zabezpečenie predaja (kúpy) pozemku. Svedok J. menil svoje výpovede o tom,

kto inicioval zriadenie schránky, pričom markantne jeho nespoľahlivosť pri výpovediach je evidentná hlavne s poukazom na výpovede svedka JUDr. J. B.. I. J. tvrdil, že počas roka 2006 pri rokovaníach o kúpe pozemku ho riadil práve uvedený svedok, posielal mu prostredníctvom neznámych osôb finančné čiastky vkladané potom ním (J.) do bezpečnostnej schránky a mesačne mu platil tiež určitú províziu. JUDr. J. B. také financovanie I. J. rozhodne odmietol. JUDr. J. B. uviedol, že s I. J. sa zoznámil až v januári 2007, čo potvrdil aj svedok J. Z.; bolo tiež preukázané, že bezpečnostná schránka bola zriadená už 10. apríla 2006.

I. J. tvrdil, že po zrušení bezpečnostnej schránky 13. februára 2007 obžalovaní ho vydierali, aby im odovzdal vybrané peniaze a on zo strachu žiadal personál banky o privolanie policajnej pomoci. Obžalovaní inkriminované konania popreli a toto nebolo potvrdené ani svedkami zo zamestnancov banky; tiež svedok J. potom o veci začal vypovedať rozporne. Je charakteristické, že toto tvrdenie I. J. neprevzala ani obžaloba, hoci v prípade reálnosti jeho tvrdení by mohlo ísť o ďalší trestný čin.

Obžaloba teda taktiež neprijala ako hodnoverné všetky tvrdenia svedka J.; je potom veľmi problematické deliť výpovede hlavného svedka len v určitej časti ako reálne a v ďalších okolnostiach neprijat' jeho tvrdenia. Súd je povinný hodnotiť celú výpoveď svedka komplexne, lebo z rôznych okolností sa dá usudzovať, či tvrdeniam svedka je možné uveriť, najmä keď ide v podstate o jediného svedka priamo usvedčujúceho obžalovaných zo spáchania žalovaného deliktu.

Z výpovedí viacerých svedkov (členov miestneho zastupiteľstva) nie je možné bez problému vyvodit', že by obžalovaní osobitne sa angažovali pri rokovaníach o predaji predmetného pozemku.

Korunou v dôkazoch však sú znalecké posudky týkajúce sa psychického stavu I. J.. Z posudkov psychiatrov je zrejmé, že tento svedok bol viackrát pre akútne problémy hospitalizovaný na psychiatrii (a posledne dokonca v decembri 2006, januári 2007). Podľa psychiatrického znaleckého posudku podaného v inej trestnej veci dokonca znalci uviedli, že I. J. vzhľadom na duševnú chorobu mal ovládacie a rozpoznávacie schopnosti vymiznuté; vypovedal skreslene, jeho výpovede sú vždy aspoň čiastočne chorobne podmienené. V podstate zhodne vyznel aj psychologický znalecký posudok; I. J. vedome skresľuje realitu,

má tendenciu „predvádzať sa“, je síce možné, že o určitých veciach vypovedá pravdivo, ale nedá sa u neho určiť, kedy hovorí pravdu a kedy klame.

Odvolačný súd poukazuje len na tieto parciálne časti, pričom v ďalších okolnostiach plne akceptuje záver súdu prvého stupňa, že nebolo preukázané, že sa vôbec stal žalovaný skutok, teda jeho časť, týkajúca sa tvrdenia o požadovaní úplatku obžalovanými od I. J..

Odvolačný súd v tejto súvislosti konštatuje, že aj s prihliadnutím na zásadu in dubio pro reo nie je možné akceptovať odvolacie tvrdenia prokurátora, ktorý má iný pohľad na hodnotenie výpovedí svedka J.. Pokiaľ neboli preukázané časti tvrdenia tohto svedka (okolnosti založenia bezpečnostnej schránky v banke a jej vyberanie, vydieranie obžalovaných v snahe zmocniť sa peňazí, doba a kvalita kontaktov svedka s JUDr. J. B.), ak nebola preukázaná mimoriadne aktivita obžalovaných pri rokovaní o predaji pozemku v miestnom zastupiteľstve a keď sa vezme do úvahy psychický stav tohto svedka, nie je možné považovať za hodnoverné ani jeho tvrdenie (transponované do obžaloby), že obžalovaní od neho žiadali úplatok, najmä keď títo naznačené konanie rozhodne popreli a iné dôkazy ich obhajobu nevyvracajú.

Druhá časť skutku (kontakty obžalovaných s P. F.) má iný charakter: obžalovaný M. po predchádzajúcich rokovaníach od P. F. aj prijal časť úplatku s cieľom zabezpečiť predaj toho istého pozemku inému záujemcovi, ktorého zástupcu fingoane predstavoval policajný agent P. F. (resp. osoba vystupujúca pod týmto označením).

Súd prvého stupňa dospel k záveru, že išlo o nelegálne vyprovokovanú trestnú činnosť obžalovaných, ku ktorej by zrejme bez zásahu polície nedošlo.

Odvolačný súd tento záver Špecializovaného trestného súdu akceptuje a osvojuje si v príslušnej časti odôvodnenie písomného vyhotovenia napadnutého rozsudku, na ktorú poukazuje, pričom len akcentuje nasledovné okolnosti.

Po incidente medzi obžalovanými a I. J. v banke 13. februára 2007 títo už viac neboli v kontakte a obžalovaní vo veci predaja pozemku ďalej nekonali. I. J. na nich 14. februára 2007 podal trestné oznámenie a 28. februára 2007 vstúpil do deja agent polície. Príkaz na použitie agenta bol vydaný na základe § 117 ods. 1 Tr. por.

Týmto bol ustanovený P. F., ktorý však prekročil rámec, v ktorom agent môže legálne konať, a to hlavne vyprovokovaním aktivity obžalovaných, ktorí už celú vec považovali za skončenú. Už od počiatku akcie polícii výrazne pomáhal I. J., ktorý zorganizoval stretnutie obžalovaných s P. F.; tento vystupoval ako zástupca firmy zaujímajúcej sa o kúpu predmetného pozemku.

Z prepisu odpočúvaného rozhovoru agenta s obžalovanými ako aj z jeho výpovede, je zrejmé, že tento svojou aktivitou provokoval ďalšiu inkriminovanú činnosť obžalovaných. Presviedčal ich o vážnom záujme firmy, ktorú údajne zastupoval, o kúpu pozemku, že chce všetko dohodnúť v tomto záujme, opakovane ich žiadal o urýchlenie celej transakcie a často opakovanou otázkou o výške úplatku, ktorý obžalovaní chcú za svoju aktivitu, v týchto napokon vyvolal úmysel konať korupčne; dôsledkom tejto aktivity agenta a vyvolaním úmyslu obžalovaných obohatiť sa, bolo napokon prijatie peňažnej hotovosti obžalovaným J. M. na druhý deň po rokovaní. Vtedy už zasiahla polícia, ktorá mala celé konanie pod plnou kontrolou.

Išlo teda o vyprovokovanú nelegálnu činnosť obžalovaných, pričom bez zásahu agenta by zrejme k takému konaniu obžalovaných nedošlo. Nevhodnosť konania agenta vyplýva priamo z ustanovenia § 117 ods. 1 Tr. por., lebo jeho nasadenie je možné len vtedy, ak je podozrenie, že bol spáchaný trestný čin, alebo taký delikt má byť spáchaný. Agent nekonal tak, že by chcel objasniť už údajne spáchaný trestný čin (prvá časť žalovaného skutku – konanie obžalovaných vo vzťahu k I. J.), pričom zároveň neboli zistené okolnosti odôvodňujúce podozrenie, že má byť spáchaný ďalší trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa či korupcie. Obžalovaní v tomto smere boli pasívni, nevyvíjali v tomto žiadnu činnosť, a teda nebolo možné ustáliť, že chcú spáchať ďalší delikt; až na základe provokovania zo strany agenta vznikol úmysel konať korupčne.

Najvyšší súd v tomto smere poukazuje tiež na zodpovedajúcu judikatúru (napr. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 9. júna 1998 – Teixeira de Castro versus Portugalsko, rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1 Tdo V 23/2010, resp. rozhodnutie Vyššieho vojenského súdu Trenčín, sp. zn. 3 Tpo 1/2008), z ktorej je možné vyvodiť len záver, že verejný záujem nemôže ospravedlniť použitie dôkazu získaného ako výsledok policajného navádzania.

Odvolaací súd teda prijíma ako vecne správny napadnutý rozsudok Špecializovaného trestného súdu, avšak zistil problém pri použití správneho zákonného ustanovenia o oslobodení obžalovaných spod obžaloby.

V nej je nedostatkom, že prokurátor inkriminované konanie obžalovaných popísal ako jeden skutok zložený z dvoch častí, ktorý naplňa zákonné znaky zločinu prijímania úplatku spolupáchatelstvom podľa § 20, § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. O prvej časti (konanie obžalovaných vo vzťahu k I. J.) platí nespornosť záveru, že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý sú obžalovaní stíhaní, čo zakladá dôvod ich oslobodenia spod obžaloby podľa § 285 písm. a/ Tr. por. Druhá časť žalovaného skutku (konanie obžalovaných vo vzťahu k P. F.) sa však preukázateľne stala, a preto nie je možné aplikovať spomenutý dôvod oslobodenia spod obžaloby. Vzhľadom na prijatie peňažnej sumy páchatelmi (aj keď len prostredníctvom jedného z nich) ako motivácie ich ďalšieho konania je následkom nelegálneho policajného navádzania; ide vlastne o skutok, ktorý nie je možné posúdiť ako trestný čin.

Z tohto dôvodu na oslobodenie obžalovaných spod obžaloby v druhej časti žalovaného skutku by prichádzalo do úvahy použitie ustanovenia § 285 písm. b/ Tr. por., teda že skutok nie je trestným činom.

Obžaloba však vinila obžalovaných zo spáchania jedného skutku zakladajúceho zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. a výrok o ich oslobodení spod obžaloby nie je možné (či obvyklé) oprieť o viaceré oslobodzujúce dôvody podľa § 285 Tr. por.

Vzhľadom na obžalobu je potom potrebné žalovaný trestný čin považovať za pokračovací (§ 122 ods. 10 Tr. zák.). Trestnosť všetkých čiastkových útokov sa posudzuje ako jeden trestný čin, ak všetky také útoky totožného páchatel'a (páchatel'ov) spája objektívna súvislosť v čase, spôsobe ich páchania a v predmete útoku ako aj subjektívna súvislosť, najmä jednotiaci zámer páchatel'a (páchatel'ov) spáchať predmetný trestný čin. Podľa obžaloby boli všetky uvedené podmienky naplnené, a preto je primerané rozhodnúť o trestnom čine ako spáchanom jedným skutkom zloženým z dvoch atakov.

Taký delikt je spáchaný ako celok až skončením posledného čiastkového skutku, čo v rozhodovanej veci je konanie obžalovaných vo vzťahu k P. F.; u tohto prichádza

do úvahy aplikovať dôvod oslobodenia podľa § 285 písm. b/ Tr. por. Žalovaný trestný čin bol teda (teoreticky) dokonaný až druhým atakom, a preto o celom skutku sa rozhoduje podľa jeho režimu. Z tohto dôvodu súd prvého stupňa nemal o oslobodení obžalovaných spod obžaloby rozhodnúť podľa režimu patriaceho k prvému útoku, ale až podľa situácie dotýkajúcej sa skutku ako celku pri jeho dokončení.

Najvyšší súd na tomto základe zrušil napadnutý rozsudok Špecializovaného trestného súdu podľa § 321 ods. 1 písm. b/ Tr. por. a keďže boli splnené podmienky na rozhodnutie veci priamo odvolacím súdom (§ 322 ods. 3 Tr. por.), tento obžalovaných J. M. a Ing. P. Z. oslobodil spod obžaloby podľa § 285 písm. b/ Tr. por.

Dôvod oslobodenia obžalovaných spod obžaloby podľa § 285 písm. b/ Tr. por. je pre nich nevýhodnejší ako pôvodne aplikované ustanovenie § 285 písm. a/ Tr. por., ale také rozhodnutie je prípustné, lebo bolo prijaté na základe odvolania prokurátora podaného v ich neprospech (§ 322 ods. 3 Tr. por.).

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok nie je prípustný.

**V Bratislave 9. novembra 2011**

**JUDr. Milan L i p o v s k ý , v. r.**  
**predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová